

MEMO (Opiniërend)

Aan	College van B&W
Van	5.1.2e
Afdeling	Programma Nieuwkomers
CC	
Datum	18 december 2023
Onderwerp	Stand van zaken Nieuwkomers

De situatie in Ter Apel is nog steeds zorgelijk. Het aantal vluchtelingen dat de laatste weken een beroep doet op de locatie ligt tussen de 2400 en 2500, terwijl de absolute bovengrens op 2000 ligt. Ondanks dat de grenzen van de capaciteit en humaniteit zijn bereikt, leidt de politieke discussie in Den Haag niet tot een ontlasting van het aanmeldcentrum. De Groninger bestuurders voelen zich genoodzaakt om hun deel van de verantwoordelijkheid te nemen. Als er niet snel meer opvangplekken beschikbaar komen, slapen voor de kerst nog mensen in de buitenlucht. De commissaris van de Koning, René Paas, heeft bij brief van 15 december tevens de stand van zaken en in de inzet van de Provinciale Regietafel (PRT) uiteengezet (bijlage 1).

Aantal opvangplekken in Groningen

Op 10 februari 2023 hebben de Groninger gemeenten de *bestuursovereenkomst Opvang asielzoekers en Oekraïense ontheemden* gesloten met het Rijk (bijlage 2). Hierin zijn afspraken gemaakt over de opvangopgave in 2023 en 2024 van (minderjarige) asielzoekers, Oekraïners en de uitgeprocedeerde asielzoekers (LVV). De bestuursovereenkomst loopt tot 1 januari 2025. Hieronder volgt een cijfermatige weergave van de huidige opvangplekken in Groningen en hoeveel we conform de regionale bestuursovereenkomst en de spreidingswet zouden moeten opvangen. De verdeelsleutel vanuit de spreidingswet is niet helder. Er wordt een percentage genoemd van 0,29 op het aantal inwoners, maar ook wordt gesproken over 4,5 asielzoekers op 1000 inwoners. Tot slot wordt het aantal inwoners in de stad / aantal inwoners Nederland x 70.000 genoemd.

Asielzoekers incl. AMV	Huidige situatie Groningen	Bestuursovereenkomst	Spreidingswet
Sint Petersburgweg	110 (600 per sept. '24)	100	
Europaweg	350 (waarvan 40 AMV)	250 (tot 1 juli 2024)	
Damsterdiep	120	150 (tot 31 dec 2024)	
Gideonweg	140	80 (tot 1 maart 2024)	
The Village	80	-	
AMV (Hanzeplaza)	60	20 (tot 1 mei 2024)	
Totaal	860 (incl. AMV, excl. uitbreiding Sint Petersburgweg)	600 (diverse einddata) 500 (langdurig)	696 (0,29% van 240.000 inwoners) 1080 (4,5 op 1000 inwoners) 936 (240.000 / 17,9 miljoen x 70.000)

Uit de analyse wordt duidelijk dat Groningen meer asielzoekers opvangt dan de opvangopgave in de regionale bestuursovereenkomst en de aantallen redelijk overeenkomen met de genoemde aantallen in de spreidingswet (ook met het oog op het toekomstige AZC aan de Sint Petersburgweg). In de aantallen hierboven zijn de uitgeprocedeerde asielzoekers in de zogeheten LVV en Oekraïense ontheemden niet meegenomen.

Situatie AMV

Sinds oktober worden er aan de Europaweg 40 AMV's opgevangen. Deze jongeren zouden alhier worden opgevangen tot aan de oplevering van de noodopvanglocatie in Hanzeplaza. Hier is het college op 26 september 2023 mee akkoord gegaan (303660-2023). Echter, vanwege de enorme druk in Ter Apel is ervoor gekozen om de verbouwing van Hanzeplaza niet af te wachten en per direct 60 AMV's te huisvesten, dientengevolge dat er op dit moment nog 40 AMV's aan de Europaweg worden opgevangen. Het COA heeft aangegeven dat deze locatie niet geschikt is voor de langdurige opvang van minderjarigen. Hoewel deze AMV's niet conform een collegebesluit in onze gemeente gehuisvest worden, is het belangrijk dat deze jongeren zo spoedig mogelijk naar een alternatieve locatie worden overgeplaatst, hetzij in onze eigen gemeente, hetzij elders.

➔ **Het is de vraag aan uw college om hier een besluit over te nemen.**

Stand van zaken realisatie 400 opvangplekken in de regio

Gelet op de situatie in Ter Apel is de PRT twee weken geleden overeengekomen om regionaal 400 plekken beschikbaar te stellen om Ter Apel te ontlasten. Daarbij is richting het Rijk als voorwaarde gesteld dat zij hun (financiële) afspraken ten aanzien van de Bestuursovereenkomst nakomen. Inmiddels is het geld ten behoeve van onderwijs, te weten 2,8 miljoen euro, overgemaakt. De 400 toegezegde opvangplekken zijn nog niet volledig ingevuld. Er wordt nachtopvang verleend aan 200 asielzoekers in Stadskanaal en er worden 80 asielzoekers opgevangen in The Village in Groningen. In Oldambt wordt momenteel een locatie verkend voor de opvang van 50 asielzoekers. Ook in andere gemeenten wordt naar opvangplekken gezocht om te komen tot het toegezegde aantal van 400 opvangplekken. **Indien nodig komt er nog een oproep vanuit de PRT voor de resterende 70 plekken.**

Mogelijkheden in Groningen

De PRT is afgelopen vrijdag wederom bijeengekomen. Vanuit humanitair oogpunt wil de PRT niet dat het zover komt dat mensen voor de kerst buiten moeten slapen. Naast het bevorderen van de regionale samenwerking, wil de PRT ook naar de overheden buiten de provincie duidelijk maken dat zij hun verantwoordelijkheid moeten pakken om de problemen die er t.a.v. de opvang zijn te verminderen. Op verschillende plekken in het land worden nu opvangplekken gerealiseerd, dan wel voorbereid. Zo worden statushouders versneld uitgeplaatst naar hotels, worden lege bedden in de Oekraïne-opvang beschikbaar gesteld en zet defensie tenten in als reservecapaciteit. Het doel is om het aantal asielzoekers in Ter Apel nog deze week terug te dringen naar 2000 en liever nog naar 1700 met behulp van reservecapaciteit in tenten.

Mocht vanuit de regio het aantal van 400 toegezegde opvangplekken niet gehaald worden én bovenstaande acties in den lande niet tot het gewenste resultaat leiden, kunnen onderstaande locaties in de gemeente Groningen bij de PRT worden ingebracht.

- Het klooster aan de Merwedestraat 43. Deze locatie is op maandag 18 december fysiek geschouwd. Daaruit is gebleken dat de locatie i.v.m. leefbaarheid en veiligheid eerst nog verbouwd dient te worden (circa 2 maanden). Er kunnen naar verwachting circa 70 asielzoekers worden opgevangen.
- Kastanjelaan 2. Ook deze locatie is op 18 december fysiek geschouwd en geschikt bevonden. De locatie kan op korte termijn ingezet worden als (crisis)noodopvang voor circa 80-90 asielzoekers.
- Tevens is gesproken met Sportin050 voor het beschikbaar stellen van sporthallen voor de zeer tijdelijke opvang van asielzoekers in de vakantieperiode.

Input OOV

Bovenstaande is gedeeld met de collega's van Openbare Orde en Veiligheid (OOV). Zij hebben de volgende tekst aangeleverd.

Toezichthouden en handhaving

De afdeling OOV ziet dat de toename van nieuwkomers in de gemeente Groningen extra handhavende capaciteit vraagt. De regionale flexpool van boa's is op dit moment nog niet gerealiseerd. De daadwerkelijke werving start in januari 2024. Daarbij is de verwachting dat deze capaciteit vooral ingezet wordt in Ter Apel.

De gemeente heeft via een SPUK-aanvraag een plan ingediend om meer handhavende capaciteit te creëren binnen de toezicht- en handhavende rol van de gemeente in de vorm van twee boa's met taakaccent nieuwkomers. Deze twee handhavende functionarissen worden nog niet geworven, aangezien nog geen besluit genomen is bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Algemeen bekend is dat de politie capaciteitsproblemen kent. Dit geldt ook voor de politie in Groningen. Op dit moment hebben we geen signalen ontvangen dat de toezicht en handhaving tekort schiet. Wel worden zorgen gedeeld en vragen gesteld ten aanzien van de toename

van nieuwkomers. De combinatie van de extra inzet van de jaarwisseling, de inzet met betrekking tot de dagelijkse demonstraties in de gemeente Groningen en de druk in algemene zin zorgt ervoor dat de uitvoerende handhavingscapaciteit.

Kastanjelaan

De afdeling OOV adviseert negatief t.a.v. de locatie aan de Kastanjelaan op basis van de volgende argumenten:

- De Kastanjelaan valt onder de aangewezen wijken binnen het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid. Selwerd is aangemerkt als één de meest kwetsbare wijken van Groningen. In deze gebieden is sprake van een hardnekkige problematiek en staat de leefbaarheid en de veiligheid structureel onder druk. Ook de wijken De Hoogte, Indische buurt en Paddepoel zijn aangemerkt als één van de zeven kwetsbare wijken in Groningen waar vanuit het NPLV ongelijkwaardig wordt geïnvesteerd vanuit de gemeente Groningen én verbonden maatschappelijke organisaties.
- Cijfermatig is zichtbaar dat de druk veroorzaakt door overlast en criminaliteit hoog is. Het aantal meldingen in de kastanjelaan zijn hoog. De kastanjelaan staat stevig in de top 12 van straten met de meeste meldingen in Selwerd.
- Wij zien een cumulatie van opvang van nieuwkomers in gebied West in Groningen als het gaat om opvanglocaties. In totaal worden op het moment van schrijven 227 nieuwkomers opgevangen in gebied West. Deze opvanglocaties zijn, m.u.v. de Avondsterlaan, in de afgelopen drie maanden in gebruik genomen. Op zeer korte termijn worden 200 Oekraïners opgevangen in de Hield. De cumulatie heeft invloed op de veiligheidsbeleving van inwoners in het gebied. Het aantal minderjarigen in de wijk is toegenomen (80) in een gebied waar veel jeugdoverlast en criminaliteit voorkomt.

De cumulatie heeft ook invloed op de maatschappelijke partners in de wijk. De ketenpartners, zoals de WIJ-organisatie en de Politie, geven aan de vraag steeds minder goed aan te kunnen.

Merwedestraat

De afdeling OOV ziet een aantal zorgen omtrent de locatie aan de Merwedestraat.

- Wij verwachten meer dan geringe weerstand in de omgeving van het Klooster. Het Klooster werd tot voor kort ingezet voor de opvang van internationale studenten. In deze periode is op verschillende manieren geïntervenieerd. Omwonenden ervoeren stevige overlast vanuit deze locatie. Ongeveer drie maanden geleden is deze locatie ontruimd op basis van vergunningsvoorwaarden.
- De locatie is een nodaal knooppunt in de wijk. Rondom het knooppunt is een zorgcentrum voor senioren, een winkelcentrum, een locatie met begeleid wonen voor kwetsbare volwassenen, een basisschool en een middelbare school. De reisbeweging en cumulatie van personen kunnen een effect hebben op de leefbaarheid en veiligheid in de buurt.

Sporthallen

De afdeling OOV adviseert in algemene zin dat locaties worden gezocht die bijdragen aan de spreiding van opvanglocaties binnen de Gemeente Groningen.

Wat inhoudt dat de wijken die verbonden zijn aan het NPLV, het gebied West in de gemeente Groningen én de geografische lijn vanaf de Stationsweg tot de Sint Petersburgweg in de toekomst niet worden belast met nieuwe opvanglocaties.